

ABONEMENT

Pour un an D. 2
Edition spéciale 500 Ptrs.

ADRESSE

“Idjtihad,,Constantinople

Téléph. St. 865
XXV ème ANNEE
1 Decembre 1929

İCTİHAT

Türkçe ve Fransızca
İLMÎ, EDEBÎ, İKTİSADÎ
No: 286

ABONEMAN:

Seneliği[24Nüsha]Türki-
ye için 21/2, hariç için 2
D. Âlâ kâğıdı 5Liradır

İDAREHANESİ

Cıgaloğlunda İctihat Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève

Yirmi beşidci sene

1 Kânunuevvel 1929

AHLAK VE TERBİYE

İnsan yüreğinde bir yeşillik, bir gençlik köşesi, henüz hiç bir mahsul alınmamış olan, daima yeni bir fidan dikilebilen küçük bir köşe saklanmalıdır. Uzun müddet genç kalmak, ve hatta yüreğin neş'eli ve muhabbetkâr olması itibarile çocuk kalmak, zevahirinde değil harimi ruhunda şuh, şen ve canlı bir şey muhafaza etmek hayata hâkim olmanın en iyi çaresidir; zira gençlikten daha büyük hangi kuvvet vardır?

Hüsni niyet, mukabelesini, almış olduğu ile ölçmez. Bire mukabil iki hatta on iade eder. Hatta bunun asıl manasile, tevzi'kâr adaletle bir alâkası yoktur. Zira Dürüst hatta ahlâkî bir taksim kardaşlıkla kabili telif değildir. Müsrif çocuk, uslu çocuktan daha ziyade tes'id olunabilir. Bir mücrim sevillebilir ve bir mücrim belki sevmeye her sevilenden daha ziyade mühtaçtır. İki elim var, biri hayata kendisile beraber yürüdüğümün elini sıkamak için, diğeri düşenleri kaldırmak için. Hatta bunlara iki elimi birden uzatabilirim.

Oğlunun ihtizarını görürken, son demine kadar baş ucunda bulunmak kuvvetine malik olmak için, göz yaşları arasında taam etmek cesaretini bulan ana gibi yapmalıyız. Başkaları için yaşamak isteyen hayata küsmemelidir.

"Confucius,, un sadık tilmizi olan "Mencius,,e Çinli bir âlim diyordu ki: Tab'ı beşer o kadar yumuşak, o kadar kabill inhina-dır ki söğüt dalına benzer; hakkaniyet ve adalet bu söğütle yapılmış sepet gibidir. Fakat ahlâk adamı metin yürekli bir meşe olduğuna kani olmalıdır, kendisini gelişi güzel, temas eden ele göre şekil alan bu söğüt gibi hisetmemelidir; eğer vicdanı bazı yumuşak dallarla sevki

tabiinin ördüğü sepetten başka bir şey değilse sevki tabiinin yapmış olduğunu teemmül bozabilir.

Vazifenin bir nev'i fizikî ve bizim haricimizde bulunan ve vasil olmak mümkün olmadığı halde görülebilen bir maksad olarak bize arzettiği gayei ahlâkiyi Pascal fazla kavrar. Pascal Pensées [mülâhazalar] adlı kitabında der: "İnsan nazarını yokarıya tevcih eder, fakat kum üzerine istinad edilir, toprak yıkılır ve semaya bakarken insan düşer.,, Fakat, Pascal a cevaben denile bilirdi ruhumuzda taşıdığımız sema başlarımızın üzerinde gördüğümüz semadan tamamen farklı değildir? Burada denilmek lazım değildir ki görmek temas etmek, malik olmaktır; maksadı ahlâkiyi görmek bu maksadı mümkün kılar ve buna doğru yürüme başlar; bütün iradelerin en yılmazı olan azm [bonne voloné] de bulunan istinad noktası asla yıkılmaz; daima eyliğe doğru gidilirken düşülmez ve bu ma'na-da semaya bakmak zaten semaya çıkmaktır.

J. M. Guyau.

L'attente

Je me promenais seul, un jour, dans mon jardin,
Parmi les belles fleurs odorantes que j'aime
D'un amour paternel; car je les plante, ou sème
Et les soigne arrosant chaque soir et matin.

Et du soleil couchant le dernier rayon blême
S'effaçait sur le mont nébuleux et lointain.
Un rare et doux oiseau chantait sous le sapin;
Je l'écoutais ravi d'une allegresse extrême.

Cet admirable oiseau, n'étant pas du pays,
Disparut, tout à coup, s'envolant dans l'espace.
Il me semble écouter souvent ce chant depuis
Et revoir le chanteur plein de charme et de grâce.

Je le cherche partout frémissant sur mes pas,
Et toujours je l'attends, mais il ne revient pas!

Eren—Keuy 10 Juillet 1928

E. Hâzim